

Diabrotica virgifera: Dispersió i control a la demarcació de Girona

març 30, 2026 |

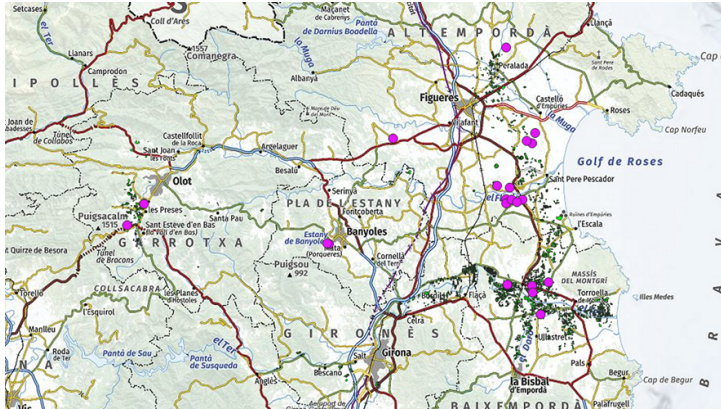
El mes de juliol de 2025 es va confirmar, per primera vegada, la presència de l'escarabat del blat de moro (*Diabrotica virgifera virgifera*) a la demarcació de Girona, concretament a l'Alt Empordà. Aquesta detecció suposa l'obertura d'un nou focus a Catalunya, després del primer cas registrat a la demarcació de Lleida l'any 2021, i fa necessari reforçar la vigilància, la detecció precoç i les mesures de contenció per minimitzar el risc de danys al cultiu.

El blat de moro és un cultiu estratègic a Catalunya: supera les 40.000 ha, amb una part important a Girona, i una producció anual que s'acosta a centenars de milers de tones. Aquesta dimensió econòmica fa especialment rellevant qualsevol nova entrada o expansió d'una plaga amb potencial d'afectació severa si no s'identifica i gestiona a temps.

Antecedents i situació a Girona: què se n'ha detectat?

En el focus gironí, el primer individu es va capturar el 16/07/2025 i la confirmació del laboratori oficial va arribar el 22/07/2025. A partir d'aquí, la Unitat de Sanitat Vegetal a Girona (USV) del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA) amb col·laboració amb IRTA Mas Badia i ADVs va activar el protocol de contenció i vigilància, amb prospecció, delimitació del focus i desplegament de trampes a escala territorial.

Les prospeccions i captures posteriors indiquen que la presència no es limita a un únic punt a l'**Alt Empordà**: s'han observat deteccions en comarques properes (com ara **Baix Empordà**, i altres àrees en seguiment com **Pla de l'Estany** i **Garrotxa**), fet que reforça la necessitat d'una resposta coordinada.

Aquesta evolució és coherent amb el comportament conegut de la plaga en altres zones: pot presentar una **expansió ràpida** quan troba condicions favorables i disponibilitat continuada de blat de moro.

Biologia

Diabrotica virgifera virgifera és un coleòpter d'una sola generació anual que hiverna en forma d'ou al sòl. Les larves emergeixen a finals de primavera (a inicis de maig, segons les condicions), passen per tres estadis larvaris i, posteriorment, apareixen els adults (d'uns 5-6 mm), generalment a partir de mitjans de juny. Després d'un aparellament ràpid, la femella fa la posta al sòl, i els adults poden mantenir-se actius fins a l'arribada dels primers freds.

Síntomes i danys

Els danys més greus acostumen a ser els de larva, perquè s'alimenta de les arrels:

- debilitament general de la planta,
- pèrdua d'ancoratge i tombament,
- reducció del rendiment i de la qualitat de les panotxes.

Els adults també poden causar danys en fulles, inflorescències i fruits, especialment si les poblacions són elevades, i poden contribuir a la disseminació de determinats patògens segons el context productiu.

Seguiment: com es detecta i es mesura el risc ?

El control eficaç comença per un bon monitoratge. A Girona s'ha desplegat una xarxa de trampes amb revisió periòdica i registre de captures, ampliant progressivament l'abast del seguiment (amb zones de seguretat i vigilància) per detectar nous punts d'infestació i anticipar el risc per a la campanya següent.

Per al monitoratge d'adults s'utilitzen:

- trampes sexuals amb feromona (p. ex. tipus PAL),
- trampes amb kairomona (p. ex. PAL-S),
- trampes cromàtiques (grogues; p. ex. tipus Pherocon®).

També es complementa amb l'adaptació del model de càlcul del cicle biològic de la Universitat de Cornell, NY Paràmetres descrits a Davis et al., 1996.

En algunes regions amb experiència (p. ex. Llombardia) s'han emprat llindars orientatius de risc i decisió, com ara valors setmanals elevats d'adults per trampa. Aquests llindars són orientatius i cal adaptar-los a les condicions locals, però poden ajudar a situar la problemàtica i a planificar actuacions.

Control i prevenció: la rotació com a eina clau

Les recomanacions europees sobre *Diabrotica* insisteixen en un principi molt clar: prioritzar mètodes sostenibles i no químics en el marc de la gestió integrada, i donar preferència a la **rotació de cultius com a mesura principal**. La raó és biològica: quan neixen, les larves necessiten alimentar-se d'arrels de blat de moro; si el cultiu no hi és, el cicle es trenca i la població no prospera. El motiu és eficiència: és mètode més eficient per a que no es desenvolupi la plaga i mantenir baix nivell poblacional a nivell de demarcació.

Altres mesures complementàries (segons viabilitat de cada explotació) inclouen:

- ajustar la data de sembra per evitar coincidències desfavorables amb l'eclosió,
- neteja de maquinària i mesures d'higiene per reduir el transport accidental,
- eliminació de plantes voluntàries (blat de moro espontani) i manteniment de marges i punts conflictius,
- ús preferent de solucions biològiques o de menor impacte quan calgui intervenir,
- en parcel·les amb detecció i risc de dispersió, valorar tractaments adulticides per reduir l'oviposició (sempre sota criteri tècnic i normativa vigent), ja que els larvicides acostumen a tenir una eficàcia més limitada.

Què fer davant una sospita?

El Servei de Sanitat Vegetal i les ADV han intensificat la vigilància i la prospecció, i es manté la comunicació tècnica amb el sector (avisos, jornades i materials divulgatius) per assegurar una resposta ràpida i homogènia.

Si observeu símptomes compatibles o sospiteu presència d'adults en trapes o al cultiu:

1. comuniquen-ho immediatament al tècnic/a de la vostra **ADV**, i/o
2. contacteu amb la **Unitat de Sanitat Vegetal a Girona**:

Correu: agricultura.stgir.agricultura@gencat.cat

Telèfon: 972 45 43 10

Conclusions

La detecció de *Diabrotica virgifera virgifera* a la demarcació de Girona confirma un escenari de **risc real d'expansió** i fa imprescindible actuar amb **detecció precoç, monitoratge i mesures coordinades**. La **rotació de cultius**, combinada amb bones pràctiques agronòmiques i una comunicació àgil entre pagesia, tècnics GIP, ADV, IRTA i la Unitat de Sanitat Vegetal a Girona del DARPA, és la base més sòlida per protegir el cultiu del blat de moro i reduir l'impacte de la plaga a curt i mitjà termini.

AUTORS

JORDI MATEU

Unitat de Sanitat Vegetal a Girona